

Aalto-professori **Risto Nieminen**

Kylmässä tammikuun säässä tänä vuonna kokoonnuimme Helsingin keskustaan Aalto-yliopiston juhlallisiin avajaisiin. Siitä alkoi kattava yliopistouudistus tässä maassa. Tänään tapaamme käynnistääksemme uuden yliopiston ensimmäisen täyden lukuvuoden – toinen muistettava tilaisuus, erityisesti Aalto-perheelle.

Aalto-yliopiston merkittävässä rakennus- ja käynnistysprosessissa olemme kuulleet, sanoneet, kirjoittaneet ja lukeneet kaikki oikeat sanat myönteisin vivahtein menestyksekkäälle yliopistolle: luovuus, monimuotoisuus, jännittävyys, innostus, intohimo, liikkuvuus, sitoutuneisuus, kansainvälinen etulyöntiasema ja niin edelleen. Näitä sanoja voi ja pitää käyttää kuvaamaan mitä, kuinka ja miksi teemme, mitä teemme. Nämä ja niiden kaltaiset sanat täplittävät strategioitamme ja suunnitelmiamme pyrkiessämme laadukkuuteen.

Oikeiden sanojen käyttäminen ei tietenkään riitä. Sanat on muutettava toiminnaksi, ja tässä, niin kuin useimmilla inhimillisten pyrkimysten alueilla, menestystekijät ovat kymmenenprosenttisesti innoitusta ja yhdeksänkymmentäprosenttisesti hikoilua. Pakotietä ei ole: edessämme on monta vuotta kovaa työtä päästäksemme asettamiimme tavoitteisiin, ja tarvitsemme Aalto-yhteisön, opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden, täyttä sitoutumista niihin. Tarvitsemme työkalut, kepit ja porkkanat, tämän sitoutumisen vahvistamiseen ja tietenkin tarpeelliset voimavarat, inhimilliset, fyysiset ja taloudelliset.

Kuinka määritellä laadukkuus ja menestys? Kuinka tunnistaa laadukkuus ja mitata sitä? Yliopistoilla on monet kasvot ja monia rooleja: koulutus alempaan korkeakoulututkintoon ja loppututkintoon, tutkimus, kontaktit ja yhteiskunnalliset yhteydet. On miltei mahdotonta määritellä yksinkertainen, yleispätevä mitta monialaiselle yliopistolle, ja Aallon yhdistyvät kumppanit ilmeisestikin korostavat laadukkuuden eri näkökohtia eri tavoin. Uskon monimuotoisuuteen ja vuoropuheluun ja keskinäiseen kunnioitukseen ja suvaitsevaisuuteen. Oppikaamme olemaan ylpeitä toistemme menestyksestä ja keskustelkaamme eri menestyksen lajien määrittävistä piirteistä.

Intohimoisena tutkijana uskon kuitenkin vakaasti, että laadukas yliopisto on tutkimusyliopisto. Laadukkuus tunnustetaan ja tunnustetaan vain vahvan perustutkimuksen kautta. Uteliaisuuden ajama perustutkimus on velvollisuutemme, ja se on tärkein kannustin sekä opettajille että opiskelijoille.

Fysiikan Nobelin palkinnon saaja **Sir Nevill Mott** sanoi kerran, että "perustutkimuksessa toisen luokan työn tekeminen on lähes hyödytöntä". Tämä alleviivaa laadun tärkeyttä, ja sitä arvioidaan perustutkimuksessa avoimella ja kriittisellä tarkastelulla. Ei voida eikä pidä piiloutua perustutkimuksen sumuverhon taakse altistumatta arvioinnille, haluamatta kontakteja ja yhteiskunnallista vuoropuhelua.

Kautta Euroopan ja maailmanlaajuisesti yliopistoja vaaditaan omaksumaan näkyvämpi rooli translaatio- ja soveltavassa tutkimuksessa, innovaatio mukaan lukien. Tätä suuntausta ei pidä pitää perustutkimuksen korvikkeena tai vaihtoehtona. Innovaatiot kasvavat menestyksekkäästä perustutkimuksesta. Ne voivat ja niiden pitää olla rinnan eläväisten tutkimusympäristöjen kanssa ja edistää niitä. Tie perustutkimuksesta sovellutuksiin ja innovaatioihin ei ole lineaarinen, vaan pitkä ja mutkitteleva, monin risteyksin, umpikujin ja yksi- ja kaksisuuntaisin kaduin.

Aalto-yliopiston lukuvuoden 2010-2011 avajaiset
1.9.2010
Julkaisuvapaa klo 13

Aalto-yliopiston alkuvaiheissa on ollut organisaatiomuutoksia, strategista suunnittelua, hallinnollista myllerrystä ja näennäisen loputtomia kokouksia. Tiedämme nyt paljon paremmin, missä olemme. Emme ole lähelläkään eri tutkimusarviointiluetteloiden kärkeä. Koulutuksen osalta numerot ovat karuja. Vuonna 2009 nykyinen Aalto-yliopisto, jossa on yli 20 000 opiskelijaa, myönsi vain 1 567 maisterin ja 180 tohtorin tutkintoa. 356 M€n kokonaisbudjetilla tämä panee huomattavan hintalapun loppututkinnon suorittajalle, mikä herättää vakavia kysymyksiä tehokkuudesta ja sitoutuneisuudesta.

Ei siis todellakaan ole mitään syytä itsetyytyväisyyteen. Työ on vasta alkanut, ja on tärkeää pitää vauhti yllä. Muutoksen tuulet puhaltavat, ja tämä on kultainen tilaisuus kvanttihypyille. Emme ole yksin: globaalistuminen ja demografiset muutokset ovat koskettaneet yliopistoja dramaattisesti kautta maailman, ja niiden seurauksia on yhä vaikeaa ymmärtää täysin. Meidän tulisi olla ylpeitä siitä, että Suomi ja Aalto-yliopisto ovat tämän muutoksen eturintamassa. Kysymys on, olemmeko riittävän kunnianhimoisia ja nälkäisiä. Uskon myös, että meidän on vielä täysin määriteltävä ja optimoitava suhteemme toiseen pääkaupunkiseudun suureen yliopistoon, Helsingin yliopistoon.

Ajankohtainen teema nyky-yhteiskunnassa, myös yliopistoissa, on brändäys eli tuotemerkin rakentaminen, joka suuntaa keskustelun enemmän pakkaukseen kuin varsinaiseen sisältöön. Tämä on ilmeisen tärkeää myös globaalistumisen kurimuksessa kamppaileville yliopistoille. Näkemykset ja mielikuvat ovat tärkeitä, mutta lopulta sisältö ratkaisee. Meidän on pidettävä tämä mielessä.

Olen innoissani Aalto-yliopiston tulevaisuudennäkymistä ja potentiaalista. Ilmassa on paljon positiivisuutta, uutta dynaamisuutta ja odotuksia, ja syntyviä mahdollisuuksia uudistumiselle ja rekrytoinnille. Meillä on yhteiskunnan hyväksyntä ja poliittinen tuki. On velvollisuutemme olla tuon luottamuksen arvoisia.

Tervehdin Aalto-yliopistoa ja toivotan sen yhteisölle menestyksestä alkavaa akateemista vuotta.